

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Melanie Benjamin

Lebedele de pe Fifth Avenue

Traducere din engleză și note de
Florica Sincu

HUMANITAS
fiction

*Tatălui meu,
Norman Miller*

Cel mai bun moment să pleci
de la o petrecere e atunci când începe.

Diana Vreeland

Suave, seducătoare, singuratică, lebedele și-au arcuit gâturile grațioase și și-au întors privirile spre mal, unde el stătea împotmolit, de parcă ar fi prins rădăcini. Au fluturat din gene, și-au foșnit penele și s-au apropiat de călăuza lor, cea mai frumoasă dintre ele. Nu se auzea nimic în afară de șopotul alunecării lor grațioase pe apă.

Pe măsură ce se uita la ele de pe mal, frecându-și mâinile, hotărât să stea măcar de astă dată locului, cu toate că-i venea să țopăie copilărește de pe un picior pe altul, îl cuprindeau vechile temeri, cum că n-ar fi destul de priceput, destul de curajos, destul de arătos, destul de înalt... destul de... Totuși spera, visa, aștepta; cu sufletul la gură, își ținea privirea ațintită asupra celei mai fascinante – lebăda-călăuză. De parcă și-ar fi pus o dorință de ziua lui de naștere, a suflat spre ea și numai spre ea o rugă, și a implorat vântul să o prindă și să poarte în zbor până la celelalte.

Cu fruntea înclinată spre lebede, călăuza părea că ascultă cu gravitate, ca în cel mai solemn ritual, ca și cum nimic pe lume nu merita mai mult atenția ei, nici războaie, nici morți, nici tratate, nici dileme. Numai atât, fericirea lui.

Celelalte șușoteau, șușoteau; una chiar a săsăit, însă el nu și-a dat seama care anume. Au rupt apoi rândurile și-au intrat întotând într-o formație prestabilită, un arc perfect în jurul călăuzei, care rămăsese nemișcată, cu capul plecat, căzută pe gânduri.

După care și-a ridicat capul și s-a întors cu fața spre mal, să-l privească. Toate s-au întors să-l privească. Ca într-o coregrafie,

l-au salutat cu aripile lor orbitor de albe, care, de fapt, erau brațe, a observat el atunci pentru prima oară. Brațe albe ca leoparzii zăpezii, încă și mai albe decât perlele de la gâtul lor gingaș.

Doar călăuza lebedelor nu i-a făcut nici un semn. Însă ochii ei, lacuri întunecate și scânteietoare, de o singurătate de nepătruns, nu s-au desprins de-ai lui câtă vreme picioarele lui s-au transformat în aripi; câtă vreme a mângâiat oglinda apei, nu ca lebădă, nu, niciodată n-avea să fie una de-a lor, știa asta încă de pe atunci. El era nimfă, libelulă planând, elf care-a aterizat în mijlocul lor râzând în hohote, de fericire. Și ele au râs, toate, numai călăuza nu. Ea s-a mulțumit să-l privească în timp ce era trecut de la una la alta, ca un nou-născut.

După ce lebedele s-au potolit și l-au așezat iarăși pe apă, refăcând formația, el s-a trezit prins între ele și lebăda-călăuză. Șovăitor, dar năuc de bucurie și de sentimentul trezit de primirea în grup, a făcut un pas spre ea, minunându-se că nici apa nu era apă, ci marmură admirabil lustruită, și că nici penele lebedelor nu erau pene, ci blănuri, și cașmir, și mătase, și satin, potrivite laolaltă și cusute de mână pentru trupurile lor ascultătoare, concepute numai și numai să fie împodobite.

Lebăda lui, a lui, pentru că așa avea să îi rămână în gând și să spună până la sfârșitul sfârșitului că a lui este, să pretindă că lui îi aparține, să uite cu desăvârșire că nu el, ci ea a avut privilegiul alegerii, i-a întins brațul, iar el i-a luat mâna încrezător ca un copil. Un tartor de copil.

Apoi lebedele l-au primit printre ele.

Iar el s-a simțit ca acasă.

La Côte Basque
17 octombrie 1975

— El a omorât-o. Uite-așa, pur și simplu! Lui Slim îi tremurau mâinile atât de tare, încât toate țigările mentolate din pachet i s-au împrăștiat în farfurie. Truman a omorât-o. Și-apoi, mi-aș dori să știu cine mama naibii s-a împrietenit întâi și-ntâi cu stârpitura aia.

— Eu sigur nu, a zis Pamela cu hotărâre. Fătălăul ăla nu mi-a fost niciodată simpatic.

— Ah, nu, eu în nici un caz! Doar v-am avertizat în privința lui, mai țineți minte? a întrebat retoric Gloria. Ochii ei negri scânteiau primejdios, dar, din fericire, pe masă nu se găseau decât cuțite de întins unt pe pâine.

— Nu prea-mi vine să cred c-am fost eu, a murmurat Marella. Nu, nu, n-am fost eu!

— Nici naiba n-ar fi-n stare să pretindă c-aș fi fost eu, a șuierat Slim. Iar dacă el scapă fără o condamnare la moarte, îl dau eu în judecată, dacă nu pentru altceva, măcar pentru defăimare.

În jurul mesei s-a făcut liniște; vorbele ei au avut efectul unei bombe, la fel ca motivul care le făcuse să se adune în grabă, cu ochii ascunși în spatele ochelarilor cu lentile negre, de parcă așa nu le-ar fi fost recunoscute chipurile faimoase. Ciudat, se gândea Slim, cum toate au avut aceeași idee: să se ascundă, ca și când ele ar fi comis vreo eroare, și nu Truman, cel care trebuia, de fapt, să își ascundă fața. Acum și-n vecii vecilor!

Sfidând împrejurarea, ele se înțeleseră să se întâlnească tocmai la locul crimei, adică acolo unde luase naștere scandalul literar al secolului, după cum și începuse să fie numit. Prin urmare, Slim Hawks Hayward Keith, Marella Agnelli, Gloria Guinness și Pamela Churchill Hayward Harriman, niște femei care nu se sperie de propria lor umbră, au descins la restaurantul La Côte Basque, un loc unde te duci ca să vezi și să fii văzut, îndeosebi într-o asemenea zi.

— Unde-i C.Z.? a întrebat Gloria pe neașteptate. Onorabila doamnă Guest ar trebui să fie și ea aici cu noi, cum s-ar cuveni. La urma urmei, a participat de la început la toată tărașenia asta. Ne place, nu ne place, e de-a noastră.

— Probabil că C.Z. sapă o groapă cine știe pe unde! Aveți idee care-a fost reacția ei când i-am telefonat și am întrebat-o dacă a citit chestia aia? Ei bine, a râs. A râs! Și mi-a zis: „Vai, Slim, dacă tu n-ai băgat de seamă până acum că Truman Capote nu e-n stare să păstreze un secret, atunci ești și mai naivă decât mine!“ Însă, bineînțeles, despre *ea* n-a scos nici măcar un cuvântel.

— Dar ce ziceți de...? a sărit Pamela să se intereseze, moment în care toate și-au întors privirile spre scaunul gol din capul mesei. C.Z. n-a fost nici măcar scandalizată în numele *ei*?

Slim și-a aprins în sfârșit o minunată și binecuvântată țigară și a tras din ea îndelung. S-a rezemat de spătar și a suflat fumul uitându-se cu ochi mijjiți la Pamela. Ciudat cum le apropiase Truman, cum izbutise, grație scrisului, să transforme două dușmance în aliate.

— N-a fost, din câte mi-am dat eu seama.

— Și Dillon, tipul ăla dezgustător din povestea lui Truman, e chiar Bill, nu-i așa? Se presupune c-ar fi Bill Paley?

Slim a tras adânc aer în piept, fără să fie totuși în stare să înfrunte privirile iscoditoare ale grupului.

— Da, el e, sunt sigură. Nu mă întrebați cum se face că știu; pur și simplu știu.

Pamela, Gloria și Marella au rămas cu gurile căscate. La fel și cei de la mesele învecinate; când cele patru femei au intrat în restaurant, toate capetele s-au întors să le privească. Unii cu uimire, alții de-a dreptul bucueroși. Câțiva cu admirație. Însă toți, roși de curiozitate.

Marcel, chelnerul lor preferat, s-a apropiat prudent de masă, cu obișnuita sticlă de șampanie Cristal. Le-a prezentat-o, iar Gloria a fluturat o mână în semn de acceptare. El a destupat sticla, dar fără obișnuitele lui gesturi pompoase. Era și el la curent.

Toată lumea era la curent.

Ultimul număr al revistei *Esquire*, apărut dis-de-diminează în chioșcuri, afișa pe copertă o poză cu un Truman Capote puhav și gălbejit, iar titlul principal trâmbea apariția unei nuvele îndelung așteptate, *La Côte Basque 1965*, aparținând celebrului autor al romanului *Cu sânge rece*. Se făcuse unu după-amiază. Liz Smith, autoarea unor articole de scandal, se afla probabil încă de pe acum la telefon, întrebând alarmată cameristele dacă doamna era acasă ori ieșise în oraș.

„Ei bine, în ce mă privește, doamna nu e acasă“, își zicea Slim. La fel de bine ar putea lipsi de acasă tot restul zilei. Și-apoi, de ce nu și restul nopții, ce mama naibii?! Unde era Papa acum, când avea nevoie de el? Ar fi sărit în primul avion spre Cuba, dacă ar mai fi fost cu puțință. Și dacă Hemingway ar mai fi fost în viață, cu sticla de daiquiri într-o mână, cu carabina ori cu undița în cealaltă, ca să-i arunce zâmbetul acela viril al lui, senzual, cu gura până la urechi și să se întrebe când naiba avea să reușească să scrie o carte despre ea, femeia cea mai fascinantă pe care o cunoscuse vreodată.

Din păcate asta era o altă poveste, din alte vremuri. Dintr-o altă viață.

Azi, povestea se schimbase. Și nu mai era ea personajul principal, își dădu seama Slim; da, fusese folosită, dar, la urma urmei, secretele ei rămăseseră în mare parte neatinsse. Totuși, asta nu îi îndulcise amărăciunea resimțită când aflase că fusese trădată de

cel pe care îl numea True Heart. Fie și numai amintirea celui nume de alint îi provoca greață.

Era limpede ca lumina zilei că Truman Capote comisese o crimă povestind ce povestise. Istorisiri pe care nu era îndreptățit să le spună mai departe. Istorisiri pe care ele însele n-ar fi trebuit să i le spună.

— Nimeni n-o să-i mai răspundă la telefon acum. Nimeni n-o să-l mai invite nicăieri. E terminat pentru societate. Mort, mort ca... Pam își ștergea în chip demonstrativ ochii albaștri, cu toate că se încăpățânasera să-i rămână uscați, după cum băgase de seamă Slim.

Conversația se mai domolise, umbrită parcă de-un nor ce căzuse peste masa lor, estompând strălucitoarea lumină și aruncând umbre pe deasupra tacâmurilor și a paharelor de cristal scânteietoare.

— Își mai amintește careva cum l-a cunoscut? Ori a apărut așa, din senin, ca o molimă? Slim căzu pe gânduri, stare pe care nu și-o îngăduia prea des și care, în general, nu dădea bine în fața celorlalte. Prânzul la Côte Basque era departe de a fi momentul prielnic pentru introspecții.

Ziua de azi era însă altceva. Azi, când au deschis revista *Esquire*, au descoperit că erau jupuite de vii, cu măruntaiele la vedere și cu sufletele golite, cu toată hidoșenia lor scoasă la lumina zilei. Nu doar a lor, ci a tuturor celor ca ele, din tribul lor, din cercul lor exclusivist, privilegiat, de invidiat. Secrete trădate și vieți distruse de vipera strecurată în cuibul lor, de tâlcuitorul primit printre ele.

Însă Truman Capote nu era singurul pe lume în stare să spună povești, au hotărât ele după încă un pahar de șampanie Cristal.

— Așa că spuneți-mi voi, a găngurit Slim, cu limba bine dezlegată și cu gâtlejul plăcut amorțit de băutură, cum mama naibii a fost posibil ca progenitura asta de târfă sudistă să se aciuete pe la noi?

Cele patru și-au înclinat gâturile încă superbe și și-au unit capetele impecabil coafate ca să se sfătuiască. Perle și pene tremurau la fiecare mișcare. Aur și nestemate sclipeau pe mâinile care gesticulau în încercarea de a pune laolaltă piesele de puzzle. Și asta de la bun început. De la începutul reconstituirii felului în care Truman Capote ajunsese să își trădeze toate lebedele; pe una, mai ales. Pe cea pe care o îndrăgeau toate cel mai mult. Până și Truman.

Îndeosebi Truman.

Totuși, ciudat la povestea asta era faptul că însuși Truman le-o spusese.

LEBEDELE
DE PE
FIFTH
AVENUE

Capitolul 1

„A fost odată ca niciodată...”

„Niciodată n-a fost atât de bine, niciodată n-a fost atât de rău...”¹

„A fost odată unul din Nantucket...”²

Truman râdea de se prăpădea. Își ținea mâna la gură ca un băiețel și umerii sfrijiți i se cutremurau de râs, iar ochii albaștri îi sclipeau de o veselie răutăcioasă, încât ai fi zis că e nici mai mult, nici mai puțin decât o întrupare a unei statui de-a lui Pan.

— Of, Big Mama! Sunt așa un drăcușor răutăcios!

— True Heart, ești neprețuit! Slim își amintea că și ea râdea până o dureau fălcile. Truman avea efectul ăsta asupra ei, în vremurile acelea glorioase de început – o făcea să râdă. Asta era tot, pe cuvânt. Nimic mai simplu și mai adevărat.

Pe când era tânăr, prin 1955, când și ele erau tinere – sau, oricum, ceva mai tinere –, când faima era călduță și prietenia căpăta aripi, alimentată de șampanie, de caviar și de cadouri de la Tiffany, Truman Capote era o sursă nemaipomenită de haz.

— „A fost odată ca niciodată...” a rostit Slim în cele din urmă.

— Da. În fine... a repetat Truman cu vorbirea lui târăgănată, teatrală, și a adăugat câteva vorbe: „A fost odată ca niciodată un oraș pe nume New York”.

1. Începutul romanului *Poveste despre două orașe* de Charles Dickens.

2. Primul vers dintr-o serie de limerickuri.

„New York.“

Famiiliile Stuyvesant, și Vanderbilt, și Roosevelt, și respectabila, tihnita Washington Square. Trinity Church. Vestita sală de bal a doamnei Astor¹, Cei Patru Sute, elita secolului al nouăsprezecelea, snobul de Ward McAllister. Edith Wharton, trădătoare. Restaurantul Delmonico. Zany Zelda și Scott² în fântâna din Grand Army Plaza. Grupul de scriitori și de actori strânși în jurul mesei rotunde de la hotelul Algonquin; Dottie Parker³, cu pana și cu limba ei, amândouă ascuțite ca briciul. Spectacolele de revistă *The Follies*. Grupul de editorialiști de scandal care semnav cu numele Cholly Knickerbocker. Clubul 21. Seratele dansante organizate de Lucky Strike la clubul Stork. Clubul de noapte El Morocco. Recitalul incomparabilei Hildegarde⁴ în Salonul persan de la Plaza Hotel, cu Cary Grant, îngenuncheat la picioarele ei, în adorație. Fifth Avenue: magazinele Henri Bendel, Bergdorf, Tiffany.

Exista și un New York subteran, plasat mai jos, din toate punctele de vedere. Ellis Island, Bowery Lane și Lower East Side. Metroul. Schraff's și alte localuri cu autoservire, tonete cu hotdog și cu pizza vândută la felie. Pui atârnați la ferestre în Chinatown, murături la puțină pe Delancey Street. Beatnicii din Village, cu ciorapi găuriți, cu helânci jechoase și cu un desăvârșit dispreț față de orice.

1. Caroline Webster Lina Schermerhorn Astor (1830–1908), prominent membru al Celor Patru Sute de familii reprezentând protipendada newyorkeză din secolul al XIX-lea. Numărul acesta fusese stabilit în funcție de capacitatea sălii de bal a doamnei Astor, de către Samuel Ward McAllister (1827–1895), autoproclamat arbitru al eleganței.

2. Francis Scott Key Fitzgerald (1896–1940) și soția lui, poreclită Zany Zelda (Zelda cea Nebună).

3. Dorothy Parker (1893–1967), poetă, nuvelistă, critic literar și satiristă. A făcut parte dintre fondatorii grupului de critici și scriitori The Algonquin Round Table.

4. Hildegarde Loretta Sell (1906–2005), cântăreață americană de cabaret.

Numai că nu spre acest New York tindeau ambițioșii, vișătorii, nesățioșii. Ei erau atrași de impunătorul New York, orașul clădirilor impozante și al apartamentele luxoase de la St. Regis, de la Plaza ori de la Waldorf, acel New York pentru care *Trenul de la linia A*¹ e un cântec, nu o opțiune. Acel New York unde găsești la cel mai mic semn un taxi galben încăpător, dacă limuzina e ocupată. Acel New York cu premiere strălucite la Metropolitan, cu nenumărate baluri și banchete de caritate, cu trotuare largi și curate, unde nu se îmbulzesc cărucioare cu umerase pentru haine, și copii care se joacă. Cu panoramă spre parc, spre râu, spre pod, nu spre străduțe dosnice, întunecate și spre ziduri de cărămidă afumată. Acel New York al teatrelor, al cinematografelor, al cărților, al revistelor *The New Yorker*, *Vanity Fair* și *Vogue*.

Un far călăuzitor, un pisc, un far așezat pe un pisc. O lumină strălucind neconținut în depărtare, vizibilă până și din lanurile de porumb din Iowa, de pe dealurile din cele două state Dakota, din deșerturile Californiei ori din mlaștinile Louisianei. Trimițând fără întreruperi semnale. Chemându-i pe cei nemulțumiți, seducându-i pe visători. Îndemnându-i pe cei cu sânge fierbinte și iute să își privească familiile placide, vecinii blazați, mormintele strămoșilor adormiți și să-și spună: „Eu sunt deosebit. Sunt altfel. Sunt mai mult“.

Veneau toți la New York. Nancy Gross, din California, poreclită de prietenul ei, actorul William Powell, „Slim“. Gloria Guinness, „La Guinness“, născută într-o familie de țărani dintr-un sat mexican. Barbara Cushing, căreia i s-a zis „Babe“ încă de la naștere, mezina unui triplet senzațional de surori din Boston.

Și Truman. Truman Streckfus Persons Capote, care și-a făcut într-o bună zi apariția în avionul privat al soților William S. și

1. Compoziție a pianistului și aranjourului Billy Strayhorn, scrisă pentru Duke Ellington. Linia de metrou A, deschisă în 1930, care traversa tot New Yorkul, lega cartierele sărace de cele bogate, trecând din Brooklyn spre Harlem prin centrul orașului.